

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
VERGİ DAVA DAİRELERİ	2002	483	2002	400	13/12/2002

KARAR METNİ

TÜRKİYE'DE BANKACILIK FAALİYETİNDE BULUNAN DAR MÜKELLEF KURUMUN REPO GELİRLERİNİN GELİR VERGİSİ KANUNUNUN 94 ÜNCÜ MADDESİNİN 6 NCI FIKRASININ B BENDİ UYARINCA DÜZENLENEN MUHTASAR BEYANNAMEYE İTHALİNİN ZORUNLU OLDUĞU HK.<

Temyiz Eden : ... Vergi Dairesi Müdürlüğü

Karşı Taraf : ... Bank Türkiye Merkez Şubesi

İstem Özet : Dar mükellef olan davacı kurumun, 1998 yılında elde ettiği vergisi tevkif yoluyla kesilmiş olan repo gelirlerinin muhtasar beyannameye ithalinin ihtiyari olduğu görüşüyle ihtirazi kayıtla verdiği beyanname üzerinden gelir (stopaj) vergisi ve fon payı tahakkuk ettirilmiştir.

...Vergi Mahkemesi ... günlü ve ... sayılı kararıyla; 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesinde dar mükellefiyete tabi kurumların ticari, zirai ve sair kazanç ve iratları dışında kalan kazanç ve iratları ile maddede sayılan kazanç ve iratların kurumlar vergisi tevkifatına tabi olduğunun hükme bağlandığı, aynı maddenin 5 inci fıkrasında, bu maddeye göre vergisi tevkif suretiyle alınan kazanç ve iratlar için 20 ve 22 nci maddelere göre beyanname verilmesi veya bu madde kapsamına girmeyen kazanç ve iratlar için verilecek beyannamelere mezkur kazanç ve iratların ithalinin ihtiyari olduğunun belirtildiği, anılan fıkranın parantez içi hükmünde de, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 5 ve 7 numaralı bentlerinde yer alan menkul sermaye iratları ile yatırım fonları ve ortaklıklarının katılma belgeleri ve hisse senetlerinden elde edilen kar paylarının verilecek beyannamelere dahil edilmesinin zorunlu olduğu kuralına yer verildiği, reponun ise Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 14 numaralı bendinde düzenlendiği, Kanun koyucunun repo gelirleri ile Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin 2 nci fıkrasının 5 ve 7 nci bendlerindeki menkul sermaye iratlarını ayrı ayrı nitelendirdiği, repo gelirlerinin, Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesinin 5 inci fıkrasının parantez içi hükmünde yer alan beyannameye ithali zorunlu kazanç ve iratlardan sayılmadığı, bu durumda, davacı kurumun ihtirazi kaydı kabul edilmeyerek yapılan tahakkukta yasal isabet bulunmadığı gerekçesiyle tahakkuku kaldırmıştır.

Vergi dairesi müdürlüğünün temyiz istemini inceleyen Danıştay Dördüncü Dairesi 14.11.2001 günlü ve E.2000/1886, K:2001/4309 sayılı kararıyla; Kurumlar Vergisi mükelleflerinin kazancının da gelir vergisi mükelleflerinde olduğu gibi; Gelir Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde sayılan gelir unsurlarından oluştuğu, Gelir Vergisi Kanununun menkul sermaye iratlarıyla ilgili 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 14 üncü bendinde repo geliri, menkul sermaye iradı olarak sayılmakla birlikte son fıkrada menkul sermaye iratlarının bunları sağlayan sermaye sahibinin ticari faaliyetine bağlı bulunması halinde ticari kazancın tespitinde dikkate alınacağı belirtilmiştir, davacı şirketin, bankacılık faaliyeti vermek üzere Türkiye'de şube açtığı, bankacılık faaliyetinin ticari faaliyet olduğu, davacı dar mükellef kurumun faaliyet alanıyla ilgili olarak işletmeye giren ve işletmeden çıkan iktisadi değerlerden kaynaklanan özsermayeyi etkileyen değer artışlarının da ticari olduğu, elde edilen menkul sermaye iradının Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin son fıkrası karşısında elde eden yönünden ticari kazanç olarak değerlendirilmesinin yasal bir zorunluluk olduğu, dolayısıyla davacı dar mükellef kurumun, ticari faaliyeti kapsamında elde ettiği repo gelirinin de ticari kazancın tespitinde dikkate alınacağı ve beyannameye dahil etmede ihtiyarilikten yararlanamayacağı, bu durumda dar mükellef kurumlar için Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesinin 5 inci fıkrası ile getirilen düzenlemenin yükümlünün sadece ticari veya zirai kazanç dışında kalan gelir unsurlarından gelir elde etmesi halinde uygulama imkanı bulabileceği, bu açıdan tahakkukun kaldırılması yolundaki mahkeme kararında yasal isabet görülmediği gerekçesiyle kararı bozmuştur.

Bozma kararına uymayan ...Vergi Mahkemesi ... günlü ve ... sayılı kararıyla ilk kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca ısrar etmiştir.

Vergi dairesi müdürlüğü, davacı kurumun Türkiye'de elde ettiği repo gelirlerinin ticari kazancın tespitinde dikkate alınması gerektiğini ileri sürerek ısrar kararını temyiz etmiştir. Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi Gülşen BİŞKİN'in Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı İbrahim ERDOĞDU'nun Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49.maddesinin 1.fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp vergi mahkemesince verilen ısrar kararının dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir. Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddi ile vergi mahkemesi ısrar kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten

sonra gereği görüldü:

Türkiye'de bankacılık yapan dar mükellef kurumun, 1998 yılında diğer bankalardaki mevduatı dolayısıyla elde ettiği ve vergisi tevkif yoluyla kesilmiş olan repo gelirlerinin muhtasar beyannameye ithalinin ihtiyari olduğu görüşüyle 1999 Nisan dönemi için ihtirazi kayıtlı verdiği beyanname üzerinden tahakkuk ettirilen gelir (stopaj) vergisi ve fon payına karşı açılan davayı kabul ederek tahakkuku kaldıran vergi mahkemesi ısrar kararı vergi dairesi müdürlüğü tarafından temyiz edilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununun "safi kurum kazancı" başlıklı 13 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, dar mükellefiyete tabi kurumların kurum kazançlarının, ticari kazanç gibi tespit edilmesi gereken kazanç ve iratlar da dahil olmak üzere ticari veya zirai kazançlar dışında kalan kazanç ve iratlardan ibaret bulunması halinde, Gelir Vergisi Kanununun bu gibi kazanç ve iratların tespiti hakkındaki hükümlerinin kurumlar vergisi matrahının tespitinde uygulanacağı belirtilmiştir. Böylece aynı maddenin 2 nci fıkrasında getirilen "safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır" şeklindeki ilkedden ayrılarak, dar mükellef kurum kazançlarının ticari veya zirai kazanç dışında kalan kazanç ve iratlardan oluşması durumunda Gelir Vergisi Kanunundaki bu kazançlara ilişkin hükümlerin uygulanacağı benimsenmiştir.

Kurumlar vergisi mükelleflerinin kazancı da gelir vergisi mükelleflerinde olduğu gibi, Gelir Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde sayılan gelir unsurlarından oluşmaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesinin 5 inci fıkrasında, bu maddeye göre vergisi tevkif suretiyle alınan kazanç ve iratlar için 20 ve 22 nci maddelere göre beyanname verilmesi veya bu madde kapsamına girmeyen kazanç ve iratlar için verilecek beyannamele mezkur kazanç ve iratların ithalinin ihtiyari olduğu belirtilmiştir.

Oİayda yükümlü kurum, repo gelirinin kaynakta, ilgili banka tarafından stopaja tabi tutulduğunu, esasen Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi uyarınca beyannameye ithalinin de ihtiyari olduğunu, söz konusu gelirin bu madde kapsamında kabulü suretiyle nihai vergi olarak nitelendirilmesi gerektiğini iddia etmektedir.

Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin 2 nci fıkrasının 14 üncü bendinde; bu maddenin 2 nci fıkrasının 5 numaralı bendinde yer alan menkul kıymetlerin geri alım ve satım taahhüdü ile iktisap ve elden çıkarılması karşılığında sağlanan menfaatler olarak tanımlanan repo geliri menkul sermaye iradı olarak sayılmakta ise de; bankacılık faaliyetinde bulunmak üzere Türkiye'de şube açmış olan davacı kurumun bu faaliyetinin ticari nitelikte olduğu, repo gelirini de ticari faaliyeti sırasında elde ettiği açık bulunduğundan, aynı maddenin son fıkrasında belirtildiği üzere, ticari faaliyetine bağlı olarak elde edilmiş olan bu gelirin ticari kazancın tespitinde dikkate alınması zorunludur.

Bu durumda, dar mükellef kurumun elde ettiği repo gelirinin tespit ve vergilendirilmesinde ticari kazanç hakkındaki hükümlerin uygulanması ve Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 6 ncı fıkrasının b bendi uyarınca düzenlenen muhtasar beyannameye repo gelirinin de dahil edilmesi gerektiğinden, davacı kurumun ihtirazi kaydı kabul edilmeyerek yapılan tahakkukun kaldırılması yolundaki vergi mahkemesi kararı hukuka uygun bulunmamıştır.

Bu nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile ...Vergi Mahkemesinin ... günlü ve ... sayılı kararının bozulmasına, 13.12.2002 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

K A R Ş I O Y

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar ısrar kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden temyiz isteminin reddi gerektiği görüşüyle karara katılmıyoruz.

DAN-KAR-DER ; SAYI:2

YÖ/ŞGK